

Лигін Олег Володимирович
аспірант Київського університету
інтелектуальної власності та права

Деякі проблеми складу публічного адміністрування азартних ігор в Україні

В умовах цифровізації публічне адміністрування ринку азартних ігор в Україні вимагає підвищення ефективності. Легалізація цього виду бізнесу призвела до наповнення бюджету. Одночасно, такі значні соціальні ризики, як ігрова залежність, зловживання рекламою та існування тіньового ринку не були викореним у повному обсязі. Це зумовлює необхідність подальшого державного контролю й забезпечення належного правового врегулювання у цій сфері. Особливої ваги питання набуває в контексті трансформації інституційної моделі публічного адміністрування від заборони до правового врегулювання

У статті Ю. Бордова порушено питання недосконалості чинного визначення терміна «азартна гра», зокрема вказано на суперечність між елементом випадковості та впливом майстерності гравця на результат. Зазначається необґрунтованість виключення лотерей із категорії азартних ігор, оскільки вони відповідають основним ознакам азартності. Пропонується внесення термінологічних змін до законодавства для досягнення його узгодженості. Окрему увагу приділено прогалинам у регулюванні ділової репутації учасників ринку, де наголошується на доцільності встановлення вимог не лише до пов'язаних осіб, а й до самих юридичних осіб — операторів. Автор акцентує на технічних ризиках, зокрема пов'язаних із перебоями в електропостачанні, що може вплинути на якість і безперервність ігрового процесу. У зв'язку з цим обґрунтовується необхідність законодавчого закріплення обов'язку резервного живлення грального обладнання [1].

Згідно із Законом України «Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор», азартна гра визначається як діяльність, пов'язана з внесенням ставки з метою отримання виграшу, який залежить як від випадковості, так і від майстерності гравця. Через потенційні ризики втрати коштів ця діяльність вимагає жорсткого державного контролю. Закон встановлює перелік дозволених видів азартних ігор, зокрема казино, букмекерські парі, онлайн-ігри та спортивний покер. Здійснення такої діяльності дозволено лише юридичним особам-резидентам України, які отримали відповідну ліцензію. Суть публічного адміністрування полягає у формуванні правових та організаційних умов для ведення грального бізнесу. Держава виконує регуляторні, дозвільні та контрольні функції через уповноважений орган. Одним із ключових інструментів контролю виступає Державна система онлайн-моніторингу, яка забезпечує прозорість фінансових операцій та обов'язкову ідентифікацію гравців. У сфері також діє принцип відповідальної гри, спрямований на захист населення та реалізацію публічного інтересу в соціально чутливій галузі [2].

Постановою Кабінету Міністрів України від 23 вересня 2020 р. № 891 було створено Комісію з регулювання азартних ігор та лотерей як спеціалізований центральний орган виконавчої влади, уповноважений на здійснення державного контролю, ліцензування та регулювання у сфері грального бізнесу. Комісія підпорядковувалася уряду та діяла в межах національного законодавства. До її основних функцій належали реалізація державної політики, захист прав споживачів, нагляд за рекламою та заходи протидії ігровій залежності. КРАІЛ мала повноваження видавати ліцензії, застосовувати санкції, надавати приписи та здійснювати адміністрування Державної системи онлайн-моніторингу. Її структура включала голову і шістьох членів, мала колегіальний характер і передбачала можливість створення територіальних підрозділів. У 2025 році діяльність Комісії була припинена згідно з постановою № 336, що стало частиною реформи державного регулювання у цій галузі. Попри ліквідацію, напрацьовані механізми КРАІЛ сприяли становленню прозорої системи нагляду й виведенню ринку азартних ігор з тіні [3].

Кабінетом Міністрів України від 2 травня 2025 р. № 505 було затверджено Положення про Державне агентство України ПлейСіті, що стало новим центральним органом виконавчої влади, відповідальним за реалізацію державної політики у сфері азартних ігор та лотерей. Його діяльність координується через Віце-прем'єр-міністра — Міністра цифрової трансформації, що свідчить про інтеграцію регулювання грального ринку в цифрову адміністративну модель. Агентство здійснює функції ліцензування, нагляду, контролю, моніторингу, застосування санкцій і адміністрування Державної системи онлайн-моніторингу. Воно також має повноваження блокувати доступ до нелегальних гральних платформ і регулювати рекламну діяльність у цій сфері. Окрема увага приділяється захисту прав гравців та попередженню гральної залежності, зокрема через ведення відповідних реєстрів та обмежень. Порівняно з ліквідованою КРАІЛ, новостворене агентство має цифрову орієнтацію та розширені повноваження у сфері аналітики й регулювання. Орган функціонує як юридична особа публічного права з автономією в кадрових і фінансових питаннях, а також має можливість створювати дорадчі та експертні структури для формування політик [4].

Отже, в умовах цифрових трансформацій та легалізації ринку азартних ігор зростає потреба в ефективному публічному адмініструванні, що забезпечує прозорість, контроль і соціальну відповідальність у цій сфері. Визначення азартної діяльності базується на поєднанні елементів випадковості та майстерності, що зумовлює необхідність суворого державного нагляду. Незважаючи на наявні законодавчі недоліки, зокрема нечіткість термінології та прогалини у вимогах до операторів, система врегулювання охоплює ключові аспекти ліцензування, ідентифікації гравців і принципів відповідальної гри. Історично першим етапом стало створення органу з контролю у сфері азартних ігор, який забезпечив базу для детінізації та регулювання ринку. У результаті реформ його функції були передані новоствореній установі з цифровою орієнтацією та ширшими повноваженнями. Новий адміністративний орган діє

у форматі юридичної особи публічного права, має автономію у кадровій і фінансовій політиці та здійснює комплексну аналітичну й регуляторну діяльність. Уся система спрямована на посилення державного контролю, захист прав гравців і мінімізацію соціальних ризиків.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бодров Ю.В. Законодавче регулювання організації та проведення азартних ігор: актуальні проблеми та шляхи їх вирішення. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2024. Вип. 84, ч. 3. С. 17–22. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.84.3.2>

2. Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор. Закон України від 14 липень 2020 № 768-IX. База даних «Законодавство України». Верховна Рада України. 2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/768-20>

3. Про ліквідацію Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей. Постанова Кабінету Міністрів України; Перелік від 25 березня 2025 № 336. База даних «Законодавство України». Верховна Рада України. 2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/336-2025-%D0%BF>

4. Про затвердження Положення про Державне агентство України ПлейСіті. Постанова Кабінету Міністрів України; Положення від 02 травня 2025 № 505. База даних «Законодавство України». Верховна Рада України. 2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/505-2025-%D0%BF>